

Vastine vuoden 2023 arviointikertomukseen

Kunnanhallitus 21.10.2024 § 180

511/00.03.00.02/2023

Tarkastuslautakunta on allekirjoittanut vuoden 2023 arviointikertomuksen kokouksessaan 21.5.2024 ja arviointikertomus käsiteltiin valtuustossa 3.6.2024.

Kuntalain 121 §:n mukaan kunnanhallitus antaa lausunnon toimenpiteistä, joihin arviointikertomus antaa aihetta. Tarkastuslautakunta on pyytänyt kunnanhallitukselta vastineet arviointikertomuksen havaintoihin lokakuun loppuun mennessä.

Hyvinvointilautakunta on antanut vastineen kokouksessaan 12.9.2024 (§ 79) ja se on tämän kokousasian liitteenä.

Elinympäristölautakunta on antanut vastineen kokouksessaan 22.8.2024 (§ 103) ja se on tämän kokousasian liitteenä.

Tarkastuslautakunta on arviointikertomuksessa arvioinut kuntastrategisia painopisteitä sekä talousarviotavoitteiden toteutumista. Tarkastuslautakunta on kiinnittänyt huomiota siihen, että

- Liperin kunnan organisaatiota tulee päivittää hyödyntämällä lähivuosien eläköitymisiä ja vastaamaan kuntakentässä tapahtuneita ja tapahtuvia muutoksia.
- Kunnan taloustilanne edellyttää tiukan talouskurin jatkamista ja lakisääteiset palvelut tulee turvata laadukkaasti ja tasapuolisesti eri taajamissa.
- Digitalisaation hyödyntämistä tulee jatkaa.
- Kunnan arkistointi tulee saattaa ajan tasalle, nykyajan vaatimusten mukaiseksi.
- Riskien ja vaarojen arviointijärjestelmää tulee kehittää sekä henkilöstön että kiinteistöjen osalta.
- Kehityskeskusteluiden raportoinnissa ongelmia
- Esihenkilöiden työehtosopimusten tuntemusta tulee edelleen kehittää.

Henkilöstösuunnitelmia on tarkasteltu palvelualueella sekä talous- ja strategiatyöryhmässä. Lähivuosien eläköitymisiin ja toimintaympäristön muutoksiin vastataan suunnitelmallisella osaamisen kehittämisellä ja perehdyttämisellä sekä jatkuvan toiminnan ja työnkuvien tarkastelun kautta. Keskeistä on, että kunnan perustoiminnot pystytään

tuottamaan laadukkaasti ja jatkuvan arvioinnin periaatteiden mukaisesti.

Kunnan taloustilanne on olennaisesti heikentynyt soteuudistukseen liittyneen rahoitusuudistuksen myötä. Vuonna 2024 soteuudistukseen liittyvät tasauserät vähentävät kunnan valtionosuuksia 3,5 M€. Näihin eriin sisältyy muun muassa Siun sotessa toteutetun palkkaharmonisaation kustannus, joka muuttui valtionosuusvähennysten myötä pysyväksi vuosittaiseksi kustannukseksi. Kunnassa on toteutettu talouden tasapainottamisohjelmaa kevästä 2023 alkaen ja sitä tulee jatkaa. Talousnäkyvä heikkenee entisestään vuodelle 2025. Valtionosuusuudistukseen liittyvää edunvalvontaa on tehty aktiivisesti, jotta uudistus tulisi voimaan hallitusohjelman mukaisesti vuoden 2026 alusta ja että uudistuksen yhteydessä korjattaisiin edes osittain soteuudistuksen rahoitusmalliin jääneitä valuvikoja. Nämä asettavat eri maakunnissa sijaitsevat kunnat eriarvoiseen asemaan ja altistavat joidenkin kuntien kuntalaiset muita kovempaan verorasitukseen. Vuoden 2024 peruspalvelujen valtionosuuksiin liittyvä valitus on käsitellyssä Itä-Suomen hallinto-oikeudessa.

Digitalisaatiota hyödynnetään aktiivisesti huomioiden kuitenkin tietosuojaan ja -turvaan liittyvät seikat sekä kustannustehokkuuden. Kunta on ollut mukana muutaman muun kunnan kanssa digihankkeessa, jonka tavoitteena oli vahvistaa kuntien henkilöstön digiosaamista. Syksyllä 2024 päättynyt hanke oli onnistunut. Tällä hetkellä Liperin kunta on mukana laajempaan tekoälyn käyttöön tähtäävää esiselvityshanketta, jonka päärahoittaja on tulevaisuusrahasto. Varsinainen tekoälyhanke alkaisi vuonna 2025.

Arviointikertomuksen yhteenvedossa tarkastuslautakunta kiinnittää huomiota siihen, että kunnan arkistointi tulee saattaa ajan tasalle, nykyajan vaatimusten mukaiseksi. Tiedonhallintalain mukaan viranomaisen asiakirjoja tulee säilyttää ainoastaan sähköisessä muodossa. Kansallisarkistolta on tullut myös vastaavanlainen määräys siitä, että pysyvästi säilytettävät asiakirjat tulee säilyttää yksinomaan sähköisessä muodossa 1.1.2022 alkaen. Esityslistan mukana jaettavassa oheismateriaalissa on selvitetty tarkemmin kunnan arkistojen nykytilaa, sähköistä arkistointia, paperisten asiakirjojen digitointia ja arkistotiloja.

Liperin kunnassa on otettu käyttöön vuoden 2024 syksyllä riskienarviointi- ja työturvallisuusilmoitus ohjelmisto WPro. Tämän ohjelmiston kautta tehdään myös toimintaympäristöilmoitukset esimerkiksi sisäilmastohavainnot. Ohjelmiston käyttöä vahvistetaan ja sen tuottaman tiedon avulla vahvistetaan työ- ja toimintaympäristön turvallisuutta koko organisaatioissa.

Kehityskeskustelut ovat osa henkilöstöhallinnon ohjelmiston kokonaisuutta. Nykyinen ohjelmisto ei pysty tuottamaan luotettavaa tietoa toiminnan tarkastelun pohjaksi, eikä suoraan soveltu kaikille toiminnan osa-alueille. Näistä syistä kehityskeskusteluita tehdään nykytilanteessa useammalle eri pohjalle, joiden tieto pyritään tilinpäätöksessä yhdistämään mahdollisimman luotettavasti yhdeksi kokonaisuudeksi. Kehityskeskusteluiden kokonaisuutta tullaan arvioimaan osana henkilöstöhallinnon ohjelmiston päivitys kokonaisuutta.

Tavoitteena on laadukas ja kehittyvä esihenkilötyö sekä toimivat esihenkilörakenteet. Säännöllisillä esihenkilökoulutuksilla ja henkilöstöhallinnon palveluilla vahvistetaan johtamisen osaamista muun muassa esihenkilöiden henkilöstöhallinnon osaamista, muutoksien hallintaa sekä kehitetään vuorovaikutusta ja puheeksi ottamisen kulttuuria.

Valmistelija	Hallintopäällikkö, henkilöstöpäällikkö ja talousjohtaja
Esittelijä	Vs. kunnanjohtaja
Päätösehdotus	Kunnanhallitus antaa yllä olevan vastineen vuoden 2023 tarkastuskertomukseen.
Päätös	Hyväksyttiin päätösehdotus.
Ote	tarkastuslautakunta
Lisätietoja	vs. kunnanjohtaja p. 050 464 6663